

gyonosb s előbbiekéül benszültöttekre, sőt a törökökre is kiterjed.

Mind gyászos alakot ölt e közben az ország gazdasági helyzete. A termelés elrohad a mezőkön s minden tüzlet szünetel; a június 11 ke óta Alexandriában keresetnélküliekké lett egyének számát legalább 20.000-re tesszik. S hasonlóak a viaszonyok Kairóban, hol a munkanélkülieken kívül még a beduinok is szaporítják a veszélyes elemet. Arabi pasa pénzt osztogat főnökeinek, hogy biztosan számíthasson engedelmességükre.

E beduinokat s a keresetnélküliek nagy tömegét készült felhasználni az európai hadcsapatok esetleges partraszállása esetében. Számos emisszárius járja be az egész országot, mindenütt a legvégső öiig való ellentállást hirdelve. Valamennyi konzulság pénztárai s levéltárai a hajókra vannak már szállítva. A Port-Saidban levő osztrák magyar alattvalók védelmét az ott állomásozó olasz hadihajó vállalja magára.

A püspök csókja.

A reformált vallást egy jellemzi legfőbb mérvben — a szabad szellem. Jobban a magyarnemzet természetével semmi össze nem fér, vallás a magyarnak inkább meg nem felel mint a szabad szellem valása, azért gyökerezett meg a kifejezés a magyarországi reformátusokkal szemben: „magyar vallásu.“

Mertülnek fel néha kérdések, melyeknek természeté megzavarja a kedélyeket, nem engedik a tisztán látást, zavarba hozzák az itélő képességet, és szülői lesznek alapítatlan vádakkal, s ezekből folyó kellemetlenségeknek.

Ilyen kérdés ma Magyarországon a zsidó kérdés. Egy nagy tömeg munka képtelen és vagyontalan üldözött nép akar berontani országunkban, veszélyeztetve amugy is megrongált anyagi viszonyok közt élő fajunkat, s ugyan ekkor egy büntény követkett el bent az országban, mely egy régi lappangó vádat, rémitő valóság színében tüntet fel. A beförni akarók, a gyilkossággal vádoltak is zsidók és szőnyegre kerül a zsidó kérdés, és itt ott fel fel lobban a szenvedély, mindazon zsidóság higgadt mérsékelt, még csak szemérem veti a zsidóságnak létező hibáit, tárgyalja a kérdés nyugodtan tárgyilagosan. S mi következik belőle? A magyarországi zsidóság fel jajdul, üldözöttségéről, titrelmetlenségéről beszél s a felvilágosodottság még el nem jött országa után eseng. S pellengérré állítja a nyugodt, türelmes magyart, mintha tudja isten mily barbár nép volna, mintha ez ország nem a nép szabadság földje, de a vad szenvedélyek örök tanyája lenne.

E méltatlan és alapítatlan vádat semmi méltóságosabban, semmi tökéletesebben meg nem semmisíthette volna, mint ama csók, melyet a magyar vallás legtekintélyesebb püspöke, Révész Bálint a zsidó vallás egy közhirdetőjével váltott Hódmezővásárhelyt.

A magát üldözöttnek valló faj egy egy képviselőjét, az üldözönek hirdetőt faj egyik irányadó férja — egymással ismeretlenek — megcsókoíja! Valóban! ha a vád alapítatlan nem volna teljesen, és ha csak egy szeméremre jogosult volna is a panasza; e tény eszünkbe juttatná a magyar királyok leglovagiasabbjának esetét, ki várat ostromolva az éhséggel kínló várbelleknek kenyeret adott. Jelen körülmények közt azonban nem találó a Mátyás király példája.

Am maga a hódmezővásárhelyi esemény büszkévé teszen bennünket, büszkévé, mint magyart, és büszkévé, mint Debreczen városának polgárait.

A zsidókon a sor, hogy megértsék valahára itteni helyzetüket. Ezekután az ő szerepök következik, szerepök, melyet nemcsak szóval eljátszani, de teljes szívvel átérzeni kötelességük. Előttök a példa, előttök a legkétesebben szóló tény. Ha még ezután sem akarnak, vagy nem tudnak hazafiakká, magyarokká lenni, úgy nem érdemlik meg a védelmet, nem érdemlik meg a kitüntetést szeretetét.

— Magyarosító egyesület. Szatmárt egy figyelemre méltó társulat van alakulában „Széchenyi Társulat“ czim alatt. A társulat célja: a magyar érdekek előmozdítása két irányban; u. m. 1., a magyar állam eszméjének általános elismerését és érvényt szerezni, és az abhoz való

ragaszkodást erősíteni; 2. a magyar érdelem gyarapítása és szilárdítása mellett, a magyar nyelv ismeretét, az idegen ajkú lakosok közt terjeszteni. A társulat jel-szava: Legyen a hazának minden lakosa a magyar államiság híve s tudjon magyarul.“

Hivatalos dolgok.

A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszter urnak folyó évi július 5 én 25,447 sz. a. kelt leirata folytán tudomásul közzététetik: miszerint a külföldi gyártmányok, melyek bármintemű oly jeggyel vagy felirattal vannak ellátva, melyek azokat angol származásúaknak akarnák feltüntetni, — az Angliába való beviteltől szigoruan el vannak tiltva.

Debreczen július hó 11-én.
A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszteriumnak f. é. július 1 én 26041 sz. a. kelt átirata értelmében az érdekeltek köröknek tudomására hozatik, hogy amennyiben az osztrák cs. kir. kereskedelmi miniszter a szarvasmarháknak a vasuti kocsiokba leendő korlátozott számban való berakása tárgyában kiadott rendeletét visszavonta, — a m. kir. közmunka és közlekedésügyi miniszter ur által ez értelemben a hazai vasutak is utasítva lettek. Debreczen július 11 én.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

A „valami.“ Oroszországban a „nihil“ ismét hatalmasan kezd szerepelni. A világ leghatalmasabb ura, a fehér csár már nem tud óriási birodalmában nyugodni miatta, s megparancsolta, hogy minden ingó, személyes és családi vagyonát külföldön helyezték biztonságba. A bojár arisztokrácia a vidéken uralkodó nagymértvű igazottságra, továbbá a hadsereg és a tengerészet megbízhatóságára való tekintettel keresztül vitte, hogy a csár koronázása siettesék s erre a sz. pétervári Kazán-székesegyházban vagy a peterhofi vártemplomban egész titokban előkészületek tétessenek. — Megint több tengerész-tisztát elfogtak. — Az elővizvázi intézkedéseket Peterhofban megtgyszerezték. — A nihilisták Vladimir nagyhercegre nek hallalítéletet küldte.

Csak hadd forrongjon az a osodálatos elem a zsarnokság földjén, míg ki nem vivja az emberek legszentebb jogát, a szabadságot,

A dalegyletek Debreczenben.

(Felhívás.)

Az orszáros dalárünnepélyre oly nagy az érdeklődés hazánkban, hogy hasonló buzgósággal ritkán találkozunk még dalár testvéreink részéről, kik egyfelől a hazai dalművészet emelése, másfelől Debreczen város polgárainak ösmere: es vendégszeretete által lelkesítve, nagy számmal sietnek részt venni ünnepélyünkön.

Ezen kedvező jelenség azon honfui nemes kötelességet rója reánk, hogy hajlékainkat az érkező kedves vendégek részére a legnagyobb készséggel megnyissuk, és őket tárt karokkal fogadjuk.

A szállások összeírása, már minden u'czában megkezdett, a vendégszeretetről híres és Debreczen polgárai, a nagy bizottság tagjai által felkerestetnek; szabad legyen reménylenem, hogy az ajánkozó házigazdák száma az ígért vendégek számát jóval felülhaladja, hogy most is mint más hasonló alkalommal, Debreczen város vendégszeretete követésre méltó példaként fog nyilvánulni.

Lengyel Imre

a rendező bizottság elnöke.

A „Reuter-ügynökség.“

Olvasóink számtalanszor találkoznak oly sürgönyökkel, a melyek „Reuter-üg-

nökség“ megjelölésével lépnek forgalomba, s mégis kevés lehet azoknak száma, a kik e híres ügynökség szervezetéről tudomást szereztek volna, habár annak működése majdnem az egész ismert világra kiterjed; azt hiszem, nem hozok baglyot Athénbe, ha ezen nevezetes intézménynek jelentőségét részletesen leírom.

A Reuterféle intézmények főügynöksége Londonban van, egyes ügynökei minden nevezetesebb városban vannak; kivételes esetekben a központból küldi ki szükséges szakembereit a helyszínére, alapítója Reuter, a ki jelenleg is személyesen vezet az intézet főügyeit.

Ez ügynökségnek feladata politikai és kereskedelmi híreket a világ minden részéről lehetőleg gyorsan beszerezni — és azokat ép oly gyorsan forgalomba bocsájtani. Ez feltételezi, hogy mindenütt megbízható ügynökökkel rendelkezék, a kik minden idővesztegetés nélkül a keletkező híreket röviden és világosan a londoni főügynökséghez sürgönyözze, ellenben a főügynökségtől érkezett utasításokat kellően megérve, az ügynökség czéljaihoz képest híven érvényesítsék.

A Reuterféle ügynökség két különböző osztályból áll, nevezetesen: a politikai és kereskedelmi szakmákból.

A mint tudjuk, Angolhonnak kereskedelme urálja az egész világot, ennél fogva az ottani kereskedőknek ismerniük kell, hogy az egyes nevezetesebb piacokon és tözdekén mily árak és mily hangulat uralkodik, — szüntogy szükséges, hogy tudomást szerezzenek azon körülményekről, melyek az egyes czikkeket és azok árát befolyásolják. Ezért az ügynökség minden nevezetesebb városban tart megbízottakat, a kik a politikai és kereskedelmi forgalom terén tekintélyvel bírnak, s ha nem is állítható, hogy a Reuterféle ügynökség hibás sürgönyöket nem küzöl, bizonyára feltehető, hogy ez igen ritkán félreértések alapján jöhet létre. Az igazgatóság ugyanis hivatalnokaival szemben a fegyelmet drákói szigorral alkalmazza; gazdag díjazás mellett a legesekélyebb hanyagság, vagy mentésggel nem fedezhető hiba elcsapással büntetettik, azon föltl a jelentékeny kaucziót is le kell tenniük.

Jelenleg a politikai esélyek, a kereskedelmi- és finanziaális ügyekkel szoros kapcsolatban állanak, ezért a politikusknak — és az üzlet embereinek ismeretük kell, hogy a kereskedelmi viszonyokra milyen nyomást képesek gyakorolni a politikai események.

Már most, ha az egyes czégek vagy egyéb üzleti intézetek saját rovásuokra akarják beszerezni a híreket, azok egyeseknek roppant költségekbe kerülőnének, azonkívül sok esetben tévura vezetnék őket. Így ha egyetlen egy esetben is hamis sürgönyt kapnának, más konkurensnel szemben, a ki helyesen lett értesítve, kiszámíthatatlan károkat szenvedének. Még fenforogna az a veszély is, hogy némely üzleti vetélytárs, maga is küldhetne ellenkező sürgönyöket, azzal a cselszövő szárdékkal, hogy a kiszemelt áldozatot tévura vezesse. — Így azonban az ilyes törekvés czéltalan, mert a Reuterféle ügynökség fennállásánál fogva ez nem fordulhat elő; itt az egész kereskedelmi világ mérsékelt áron, azonos és hamisítatlan híreket nyer egyszerre, a mennyiben annak megbízottjai a személyes érdeket nem is ismerve, csakis magának az intézménynek érdekeit szolgálják. Ha esetleg háboru üt ki, a Reuterféle ügynökség mind a két táborba küld levelezőket, ezek mellé pedig a szükséges katonai tudósítók is kirendeli. Inét magyarázható, hogy a háborus mozzanatokban kizárólag csakis Reuterféle sürgönyök viszik a nagy szerepet — és ezek valóban mindenkor megbízhatóknak bizonyultak be.

Gondoskodva van arról is, hogy az intézménynek külön titkos írása és különös kifejezési módjai is legyenek, nehogy azokat a be nem avatott egyének is ismerjék. E titkos írást pedig időnkint változtatják.

Az ügynökség díjazása — és bőkezűsége majdnem hallatlan. A hivatalos helyiségek éjjel-nappal tárvák, a hivatalnokok minden 8 órai szolgálat végétével uj erővel cseréltetnek fel; a hivatalos helyiségek minden kigondolható kényelemmel vannak berendezve, hogy a szolgálat terhét legalább ezzel ellensúlyozzák; a kiadott sürgönyök lapok alakjában jelennek meg, rendszeren naponta egyszer, esetleg pedig annyiszor a hányzor ezt a rendkívüli körülmények megkívánják. E sürgönyök kiosztására 14—16 éves fiukat vesznek fel, hogy ezek az utcai tömkelegen könnyen áthatolva gyorsan osszák ki a lapokat, a nem használható kiosztókat azonban a „tartalékban“ levőkkel pótolják.

* A magyar orvosok és természetvizsgálók f. évi aug. 23. a következő napjain tartandó nagygyűlése iránt naponkint fokozódik az érdeklődés. Közélebb egy nagy hírű angol tudós: Rodwell ur, a Mariboroug College tanára jelentette be elővetelét ezen vándorgyűlésre, melyen előadást fog tartani a „Modern Vulcanológiáról“. Számos tuzokádót tanulmányozott már ő s különösen e czélből kétszer látogatta meg Island szigetét. Rodwell ur egyszerűsággal fog irni ezen gyűlésről a „Times“-ba, és a Natur című szírlapba.

* Nagy rémületet okozott tegnap délután azon villámgyorsan elterjedt hírről, hogy a Geréby Fülöp pinceszében tüzet ütött ki. És tényleg úgy is volt a dolog, hogy a Geréby pinceszében egy hordó szesz eddig még ismeretlen okból meggyuladt, a gyuladás híret gyorsan megvitték a Geréby boltjába, innen pedig a tüzoltók látványába. A boltbeli segédek a hírré, persze, rohantak a veszedelem színhelyére, magukkal vivén a kéznél lévő zsákokat, hogy azokat vízbe mártván, a tüz elnyomását vagy tovább terjedését annál könnyebben eszközölhessék, a mi szerencsésen sikerült is akkorára, mikorára a tüzoltő-egylet teljes felszereléssel kirukkolt. Mielőtt azonban a kivonulás megtörtént volna, a Geréby boltját bezárták, minthogy onnan az összes kiszolgáló személyzet tüzoltani eltávozott, úgy hogy a bolt vasajtót már teljesen bezárva találták a tüzoltók, a kik nem is kétkedtek azon, hogy nem a bolt alatti pinceszben uralkodik a dühöngő elem, sőt némelyek már azt is hívék, — hogy a boltba is bekapott a tüz, — annál fogva legott megkezdették a vastag vizsugarakkal a boltajtók ostromlását, nemcsak hanem a piacra néző egyik pinceszlyukon leeresztették a tömlőt s vizet bocsátottak olyan pinceszbe, hol voltaképen tüz nem volt, fecskendeztek olyan boltajtókat, melyeket tulajdonképen beltről lángok nem hevítettek. Csak később, midőn megtudták, hogy a szomszéd házban lévő pinceszben volt a tüz, hagytak fel a működéssel s költözököttek odább, de már ekkor nem volt mit oltani, mert a vízbe mártott zsákokkal gyorsan eloltották a segédek a kis hordóban égő szeszt.

* A dalegyletek tagjainak részére temérdek lakás szükséges, s mint a fentebb olvasható felhívásból látható, a rendező bizottság el is indul ezek keresésére. Reméljük, hogy vendégszerető nagy Debreczen városában nem lesz nehéz vendégeink számára otthont találni.

* A tiszta-esztlári ügyben egyik lap azt írja, hogy az a fölterés a legalaposabb, hogy a hulla a máramaros-szigeti kórházból szereztetett. Egy másik forrás adatai ezek: Herschko Dávid zsidó tulajos tegnapelőtti kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy Solymosi Eszter ruháját egy zsidó asszonytól, ki előtte ismeretlen vette át Esztláron. E vallomás után Herschkot Esztlárra vitték szembesítették az ottani zsidóasszonyokkal. Ezek egyikét, mint hogy Herschko Dávid reá vonatkozólag az mondta: „hogy valószínűleg ez az asszony adta át a ruhát nekem“ — elfogták; minthogy azonban kitűnt, hogy 4 izraelita nő, kik a ruha átadásának idejében Tisza-Esztláron tartózkodtak, jelenleg Esztláron nem találhatók, e 4 zsidóasszony nyomoztatása elrendeltetett. Ha e nyomozás eredményre vezet, a négy nő Herschko Dávid tulajossal szintén szembe-síttetni fog.

* Azon szülék és gyámok — a kik gyermekeiket a jövő tanévre az általam közép ipartanodába felvétetni kívánják — felkéretnek, hogy őket saját érdekökben a két havi szünet alatt gyakorlati ügyesség szereszetése végett helyekben helyezték el; mert ezután a szabályzatok értelmében a felvételnél a gyakorlati előképzés is mint szigorubbant kívántatik.

* Az óvatos sakter. Mulatságos esetről érkezik hír Monorról. Az odaváló sakter a mult napokban kénytelen volt elbocsátani keresztény családját. A mai világban ez a roppant kellemetlen helyzetbe hozhatja az embert, különösen ha sakter. Gondolt is ő sokat erre s végre kisütötte a módját, mint hárihat el majd magáról minden gyanut, ha esetleg valami

baja történik a totta, elment valamutatta, hogy az előjáró urakazonyitványt. Hanem teljesítették

* A tiltószonytól zsidókríakát foglalt letéri rendelet érte termékek árúias

* Hogy bszaföldváron a nban tartották a jukat. Tanítójukanyura meghar küre kapták ke és hatalmasan szemeláltára és

A templomban jkizavartak onnan lenőreit. A szegétetolog kisérték élat ec a vidéke

* Színház Nagyváradon esnék mindenütt, akok vannak. A előadását nem igazgatóság eddi katonarubákat ugkaptá. Meghallott tábornok és rette

hogy holmi komé profanizálja a kdelután birtelen Semmi kérelem nnyakas, akarom radt. Denique tud vendégművésznőcsinyt“ nem lehetelen a „Sarga c

* Furcsa cözökodó szintársulá tegnap reggel Nag Azoknak, kik Blatere számítottak k „Proletárok“ hird azaban illetékes revették s siettek rehozni. A csere nyomdában az aradnyadi szintársulat s lapokat. A kibordé illetéges összehar Delben azaban m eltévesztett színlap

* A székely igazottságban tartí annyival is inkább szemben elkövetett már második. Külö kik leginkább érde s komolyan kétség vendő felett. Az g gyorsan ment véb nagyban bátráltatta a gátrégy korosmá vallomása az e fog irányadó volt a sz

börtönében a napo czellájában, hol az totta fel magát. Sz kétségtelené teszi főtettes is volt. Mo gálat, csak az a k nélkül, ki teljes sem adott, sikerült gálat.

* Tanulóul zsef nagyujtcazi családból való 13 kezhetni ugyanott.

* A hirlapo megszüntetése tárgy lyik Prágában. A „Typografická Beseda“ (Typografika Beseda) központi válatkozozatát közli, melyhelyzi az egész k közöljük azt: „Cse és betűöntőinek közpografická Beseda havi tülésében a egyesület ajánlatár rozta, hogy a prágai híftői szam beszünintéznek. A kérvény hogy a hirlapok hé csak délután jelenje ssegessé tegyék a sztan megillető vasárna a többi napokon t ugy marad, miként ha keresztülvihető, n gára nézve, miután szabb időn át min megtörtént s csakis időszakokban lett f cordia“ német írók e a legmelegebben pá

